

Advies betreffende de verlenging van de erkenning van de wildbeheereenheid Nederbrabant

Nummer:	INBO.A.2012.149
Datum advisering:	27 november 2012
Auteur:	Niko Boone
Contact:	Lode De Beck (lode.debeck@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	ANB/FF/WBE/ERK/3061
Geadresseerden:	Agentschap voor Natuur en Bos T.a.v. Lesley Peeters Provinciale Dienst Vlaams-Brabant Diestsepoort 6, bus 75 3000 Leuven lesley.peeters@lne.vlaanderen.be
Cc:	Agentschap voor Natuur en Bos Carl De Schepper (carl.deschepper@lne.vlaanderen.be)

AANLEIDING

Op 12 november 2012 ontving het INBO het wildbeheerplan van de wildbeheereenheid Nederbrabant voor advies conform artikel 3§3 van het besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder afzonderlijke jachtterreinen vrijwillig tot grotere beheereenheden kunnen worden samengevoegd en van de criteria waaronder beheereenheden kunnen worden erkend (B.S. 12/02/1999)¹.

VRAAGSTELLING

Het analyseren van de coherentie van de doelstellingen en maatregelen zoals voorgesteld en toegelicht in het betreffende wildbeheerplan op basis van de bestaande wetenschappelijke kennis en gegevens.

Het gegeven advies spreekt geen oordeel uit over de keuze van de doelstellingen vermits deze, zolang conform de huidige wetgeving, de vrije keuze van de wildbeheereenheid vormen.

TOELICHTING

Een algemene opmerking bij dit wildbeheerplan is de zeer beperkte toelichting en onderbouwing bij de doelstellingen en maatregelen. Doelstellingen worden niet of nauwelijks beschreven. In de tekstuele uitleg bij de beheerdoelstellingen worden hoofdzakelijk maatregelen beschreven. Bovendien komen de tekst en de tabellen (populatietrend, beheerdoelstellingen, beheermaatregelen) niet altijd overeen. Het is daarom moeilijk om een goed beeld te krijgen van wat de WBE wenst te bereiken (het doel) en hoe ze dit wenst te realiseren (de maatregelen)

Enkele bemerkingen bij de soorten:

Ree

In de tekst wordt als doel een uitbreiding van het reeënbestand aangegeven. Eén van de aangehaalde maatregelen is het beperken van het afschot. Naast een toename van de voorjaarsstand wordt in de doeltabel ook een toename van de jaarlijkse oogst tot doel gesteld, met als maatregel (zie maatregelentabel) een toename van het afschot. Beide maatregelen, beperken en toename van afschot, zijn tegenstrijdig.

In de doelstellingentabel wordt het plaatsen van wildspiegels en de aanleg van een wildtrap in het kanaal vermeld. Dit zijn maatregelen en deze worden best in de maatregelentabel opgenomen.

Haas

De in de tekst aangegeven trend van de voorjaarsstand en het afschot (beide schommelend), verschilt van wat in de overzichtstabel staat (respectievelijk afname en gelijk gebleven).

¹ Errata B.S. 20 februari en 6 maart 1999; deze errata werden in de tekst verwerkt.

Gewijzigd door:

- BVR van 14 september 2001;
- BVR van 9 september 2005 (I: 15 november 2005 (art. 3 MB 28 oktober 2005))
- BVR van 7 maart 2008 (BS 21 mei 2008)
- BVR van 4 juli 2008 (BS 29 augustus 2008)

In de doelentabel wordt een constante jaarlijkse oogst aangegeven. Als maatregel (zie maatregelentabel) wordt evenwel een toename van het afschot voorzien. Dit doel en deze maatregel zijn niet in overeenstemming.

Daarnaast is in de tekst sprake van een beperking van het afschot van 5%. Ten opzichte van welke aantallen wordt die 5% bepaald? In de tekstuele uitleg bij de beheerdoelstellingen wordt aangegeven dat dit afhangt van de tellingen. Wordt hier de najaarstelling bedoeld? In de tekstuele uitleg bij de voorjaarstelling/afschot is daarentegen sprake van 5% sparen t.o.v. het afschot van het jaar ervoor. Deze maatregel kan ook in de overzichtstabel aangegeven worden.

In de doelstellingentabel wordt het zaaien van wintergewassen vermeld. Dit is een maatregel en wordt best in de maatregelentabel opgenomen.

Konijn

De in de tekst aangegeven trend van de voorjaarsstand (schommelend), verschilt van wat in de overzichtstabel staat (toename).

De doelstellingen voor konijn zijn een toename van de voorjaarsstand, een toename van de jaarlijkse oogst en het beperken van negatieve gevolgen. De maatregelen daarvoor zijn een toename van het afschot en habitatverbetering. Daarnaast is in de uitleg bij de beheerdoelstellingen sprake van een beperking van het afschot waar nodig en het niet gebruiken van het fret op de locaties waar er geen schade is. Dit kan ook in de overzichtstabel aangegeven worden.

Patrijs

De in de tekst aangegeven trend van de voorjaarsstand en het afschot (beide schommelend), verschilt van wat in de overzichtstabel staat (respectievelijk gelijk gebleven en dalend).

Bij de doelstellingen is sprake van een constante voorjaarsstand en een toename van de jaarlijkse oogst. Volgens de aangegeven trends van de laatste zes jaar heeft de daling van het afschot geen stijging van de voorjaarsstand met zich meegebracht. Een verminderde reproductie werd mogelijk gecompenseerd door een verminderd afschot. De voorziene toename van het afschot kan daardoor mogelijk een negatief effect hebben op de populatie.

In de begeleidende tekst wordt als maatregel het sparen van patrijzen vermeld, terwijl in de maatregelentabel sprake is van een toename van het afschot. Beide maatregelen uitvoeren lijkt moeilijk combineerbaar voor patrijs.

Het is niet duidelijk welke schade patrijzen in de WBE veroorzaken. De doelstelling 'beperken van negatieve gevolgen' heeft betrekking op de negatieve gevolgen die de soort zelf kan veroorzaken. Het gaat niet om het beperken van negatieve gevolgen van externe factoren op de soort. Mogelijk is hier een vergissing gebeurd. Hierbij kan opgemerkt worden dat bijzondere bejaging (schadevoorkoming) op patrijs niet toegestaan is en dat het Agentschap voor natuur en Bos bestrijding van patrijs (bij veroorzaakte schade) nooit toestaat (zie bijlage 1).

In de doelstellingentabel worden predatie en het zaaien van wintergewassen vermeld. Het zaaien van wintergewassen is een maatregel en wordt best in de maatregelentabel opgenomen. Het is niet duidelijk wat met 'predatie' bedoeld wordt. Dit kan best beschreven worden in de begeleidende tekst.

Fazant

In de doelentabel wordt een constante jaarlijkse oogst aangegeven. Als maatregel (zie maatregelentabel) wordt een toename van het afschot voorzien. Doel en maatregel zijn hier niet in overeenstemming.

De doelstelling 'beperken van negatieve gevolgen' heeft betrekking op de negatieve gevolgen die de soort zelf kan veroorzaken. Het gaat niet om het beperken van negatieve gevolgen van externe factoren op de soort. Mogelijk is hier een vergissing gebeurd.

Wilde eend

De in de tekst aangegeven trend van het afschot (schommelend), verschilt van wat in de overzichtstabel staat (afname).

In de doelentabel wordt een constante jaarlijkse oogst aangegeven. Als maatregel (zie maatregelentabel) wordt een toename van het afschot voorzien. Doel en maatregel zijn hier niet helemaal in overeenstemming.

In de tekst wordt als maatregel het meer schieten van woerden en het sparen van hennen (waarschijnlijk worden eenden bedoeld) aangegeven. Dit kan ook in de maatregelentabel vermeld worden.

In de uitleg bij de beheerdoelstellingen wordt aangegeven dat de populatie wilde eend seizoensgebonden is. Als reden wordt botulisme aangehaald. Hierbij kan opgemerkt worden dat de populatie wilde eend tijdens de jachtperiode mogelijk deels ook bestaat uit trekkende eenden.

Smient

Een van de doelstellingen is een toename van de voorjaarsstand. De voorziene maatregelen zijn habitatverbetering en bijvoeding. In de tekst wordt niet uitgelegd wat de habitatverbetering inhoudt. Smient is een trekvogel. Als broedvogel in Vlaanderen is de soort erg zeldzaam (Vermeersch & Anselin, 2009). Het is niet of nauwelijks mogelijk om invloed uit te oefenen op de voorjaarsstand.

De tweede doelstelling voor deze soort is een toename van de jaarlijkse oogst. Hiervoor wordt een toename van het afschot voorzien. Hierbij dient opgemerkt dat de jacht op smient enkel mogelijk is voor zover op de bejaagde percelen ernstige schade kan aangetoond worden door de jachtrechthouder aan de landbouwteelten andere dan permanent grasland. De enige mogelijke doelstelling voor smient is het beperken van negatieve gevolgen.

Meerkoet

In de tekstuele uitleg bij de beheerdoelstellingen wordt een beperkt afschot aangegeven. Gewone jacht, bijzondere bejaging en bestrijding van meerkoet is evenwel niet toegestaan.

Grauwe gans

De in de tekst aangegeven trend van het afschot (dalend), verschilt van wat in de overzichtstabel staat (toename).

Canadagans

De in de tekst aangegeven trend van het afschot (stagnatie), verschilt van wat in de overzichtstabel staat (toename).

In de doelentabel wordt een constante voorjaarsstand en een constante jaarlijkse oogst aangegeven. Als maatregel (zie maatregelentabel) wordt evenwel een toename van het afschot voorzien. Dit doel en deze maatregel zijn niet in overeenstemming.

Vos

De doelstellingen voor vos zijn een constante voorjaarsstand en een toename van de jaarlijkse oogst. Wellicht wordt een toename van de bejaging/bestrijding bedoeld, in plaats van 'toename van de jaarlijkse oogst'. Het 'oogsten' van vos is hier waarschijnlijk niet van toepassing, tenzij pelsjacht wordt nagestreefd. Afschot van deze soort gebeurt, behalve bij pelsjacht, niet in functie van de oogst.

In de tekst wordt niet vermeld wat de wijziging van de bejagingsmethode inhoudt.

In de tekst is sprake van speciaal op vos gerichte jachtdagen. Dat kan ook in de maatregelentabel aangegeven worden.

Verwilderde kat

Een van de doelstellingen voor verwilderde kat is een constante jaarlijkse oogst. Wellicht wordt bejaging/bestrijding bedoeld. Het 'oogsten' van verwilderde kat is hier waarschijnlijk niet van toepassing.

De aangegeven maatregel is een afname van het afschot. Afschot van verwilderde katten is niet meer toegelaten. In de tekst is sprake van het vangen van verwilderde katten om ze naar een asiel te brengen. Dit wordt best ook in de maatregelentabel aangegeven.

Houtduif

De in de tekst aangegeven trend van het afschot (schommelend), verschilt van wat in de overzichtstabel staat (toename).

De doelstellingen voor houtduif zijn een constante voorjaarsstand en een toename van de jaarlijkse oogst. De aangegeven maatregelen daartoe (toename afschot, wijziging bejagingsmethode) zijn alleen gericht op een toename van de oogst. Om bij een toename van de oogst een constante voorjaarsstand te kunnen bereiken, zou ook de populatie moeten toenemen. Tenzij de populatie houtduiven blijft stijgen, zoals aangegeven in de populatietrend van de laatste zes jaar, moeten er ook maatregelen voor voorzien worden. Hierbij kan nog opgemerkt worden dat in de periode van de gewone jacht op houtduif, de populatie deels bestaat uit trekvogels.

In de tekst wordt melding gemaakt van bijzondere bejaging en het inrichten van duivendagen door de WBE. Dit kan ook in de maatregelentabel vermeld worden.

In de tekst wordt niet vermeld wat de wijziging van de bejagingsmethode inhoudt.

Kraai

De in de tekst aangegeven trend van het afschot (stagnatie tot lichte daling), verschilt van wat in de overzichtstabel staat (toename).

De doelstellingen voor kraai zijn een constante voorjaarsstand en een toename van de jaarlijkse oogst. Wellicht wordt een toename van de bejaging/bestrijding bedoeld, in plaats van 'toename van de jaarlijkse oogst'. Afschot van deze soort gebeurt niet in functie van de oogst, maar omwille van het beperken van negatieve gevolgen. Hierbij kan opgemerkt worden dat bestrijding van zwarte kraai enkel toegelaten is bij belangrijke schade aan professionele gewassen (Soortenbesluit).

In de tekst wordt niet vermeld wat de wijziging van de bejagingsmethode inhoudt.

In de tekst is ook sprake van het plaatsen van meer trechtersvallen en het inrichten van een kraaiendag. Dit kan ook in de maatregelentabel vermeld worden.

Gaai

Een van de doelstellingen voor gaai is een constante jaarlijkse oogst. Wellicht wordt bejaging/bestrijding bedoeld. Afschot van deze soort gebeurt niet in functie van de oogst, maar omwille van het beperken van negatieve gevolgen. Hierbij dient opgemerkt dat gaai alleen bestreden kan worden ter voorkoming van belangrijke schade aan professionele fruitteelt (Soortenbesluit).

Als maatregelen worden zowel toename als afname van afschot vermeld.

In de tekst wordt niet vermeld wat de wijziging van de bejagingsmethode inhoudt.

Ekster

De doelstellingen voor ekster zijn een constante voorjaarsstand en een toename van de jaarlijkse oogst. Wellicht wordt een toename van de bejaging/bestrijding bedoeld, in plaats van 'toename van de jaarlijkse oogst'. Afschot van deze soort gebeurt niet in functie van de oogst, maar omwille van het beperken van negatieve gevolgen. Hierbij kan opgemerkt worden dat bestrijding van zwarte kraai enkel toegelaten is bij belangrijke schade aan professionele gewassen (Soortenbesluit).

De enige aangegeven maatregel in de tabel is een wijziging van de bejagingsmethode. In de tekst wordt niet vermeld wat dit inhoudt.

In de tekst is sprake van het plaatsen van meer trechtersvallen en het inrichten van een ekster- en kraaiendag. Dit kan ook in de maatregelentabel vermeld worden.

Spreeuw/zilvermeeuw/kokmeeuw

Voor deze soorten worden doelstellingen en maatregelen aangeduid in de overzichtstabellen. In de tekst worden deze soorten niet besproken

CONCLUSIE

Op basis van de evaluatie van de voorgestelde doelstellingen en maatregelen in het wildbeheerplan van de wildbeheereenheid Nederbrabant, adviseert het INBO de verlenging van de erkenning negatief.

REFERENTIES

Vermeersch, G. & Anselin, A. (2009). Broedvogels in Vlaanderen in 2006-2007. Recente status en trends van Bijzondere Broedvogels en soorten van de Vlaamse Rode Lijst en/of Bijlage I van de Europese Vogelrichtlijn. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek nr. 3, Brussel.

Bijlage 1: http://www.natuurenbos.be/nl-be/natuurbeleid/wildbeheer/soorten/klein_wild/patrijs.aspx

22 november 2012

Gewone jacht

De gewone jacht op patrijs is geopend van 15 september tot en met 15 oktober.

Voor de jacht op patrijs **kan een openingstijd worden toegestaan van 15 september tot en met 15 november** en dit voor wildbeheereenheden die aan bepaalde voorwaarden voldoen:

- de opeenvolgende wildrapporten wijzen uit dat er binnen de perimeter van de jachtterreinen gedurende de voorgaande drie jaar een gemiddelde dichtheid waargenomen is van **minstens drie broedparen patrijzen per 100 ha open ruimte**;
- voor de betrokken jachtterreinen wordt een **wildbeheerplan** ingediend of bijgesteld zodat de omschrijving van beheerdoelstellingen en -maatregelen expliciet **gericht is op de verbetering van de instandhouding van de patrijs**. De goedkeuring van dat nieuwe of bijgestelde beheerplan opent met onmiddellijke ingang de jachttijd jd.

Bijkomende voorwaarden voor gewone jacht:

Voor de jacht op patrijs zijn **een wildrapport en een beheerplan klein wild verplicht**. Het beheerplan klein wild wordt uiterlijk **drie maanden voor de opening van de jacht** ingediend bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Als het wildbeheerplan niet tijdig is ingediend, worden de jacht en de jachtterreinen op zijn vroegst geopend drie maanden na het indienen van het wildbeheerplan.

Het beheerplan klein wild is **geldig** gedurende een periode van **maximum vier jaar** en vervalt wanneer de jachtrechthouder niet langer over het jachtrecht beschikt. Voor een erkende wildbeheereenheid geldt een iets soepeler regeling: zij moeten een wildbeheerplan opstellen en indienen bij hun aanvraag tot erkenning. Een dergelijke erkenning geldt voor een periode van zes jaar. Eventuele wijzigingen aan het wildbeheerplan moeten wel jaarlijks worden ingediend bij het ANB.

Het **wildrapport** moet **jaarlijks vóór 1 april** door de jachtrechthouder worden ingediend bij het ANB. Als de jachtrechthouder het wildrapport niet tijdig indient, wordt de jacht op haas, fazant en patrijs niet geopend in het daaropvolgende jachtseizoen voor de gronden waarop hij het jachtrecht heeft. Voor een erkende wildbeheereenheid gelden gelijkaardige verplichtingen: zij moeten jaarlijks rapporteren over hun afschotstatistieken en voorjaarstellingen aan het ANB.

Als het patrijzenbestand in een bepaald jachtterrein ongunstig is, kan het ANB er de jacht sluiten. Dit kan het geval zijn wanneer er onvoldoende maatregelen genomen worden ter verbetering van het bestand terwijl dit in aangrenzende jachtterreinen wel voldoende gebeurt. Het ANB motiveert zijn beslissing op grond van het wildrapport en het beheerplan kleinwild voor het betrokken en de

omliggende jachtterreinen of op grond van de jaarlijkse afschotstatistieken en wildinventarisatiegegevens.

Toegestane jachtmiddelen:

- **Vuurwapens:** met hagelpatronen waarvan de korrelgrootte van de hagel een doorsnede van 4 mm niet overschrijdt.
- **Roofvogels:** daarmee wordt bedoeld roofvogels die gehouden worden conform de wettelijke regels die gelden voor het houden van deze dieren. Voor roofvogels die behoren tot soorten die beschermd worden door het Soortenbesluit van 15 mei 2009 betekent dit dat moet voldaan zijn aan de bepalingen van hoofdstuk 6.

Bijzondere bejaging (schadevoorkoming)

Bijzondere bejaging op patrijs is NIET toegestaan.

Bestrijding (bij veroorzaakte schade)

Wanneer er schade is aan gewassen of eigendommen en wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, kan de grondgebruiker of -eigenaar patrijs (laten) bestrijden.

Iedere bestrijdingsactiviteit (apart of in kalendervorm) moet minstens 24 uur op voorhand gemeld worden. Er dient aangetoond te worden dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat dan bestrijding. Het ANB gaat dan na of er preventieve maatregelen getroffen zijn. Wanneer de bestrijdingsactiviteit toegekend wordt, kan het ANB toezicht houden, maar indien nodig kan het ook de activiteit verbieden.

Bestrijding van patrijs wordt door het ANB nooit toegestaan.